

На нашу думку, лідерський потенціал є соціально-психологічною властивістю особистості, яка відображає як ситуативно обумовлену, так і незалежну від ситуації здатність індивіда до успішного здійснення лідерства. Рівень лідерського потенціалу визначається мірою розвитку його індивідуальної (здібності, особистісні риси, цінності) та універсальної (досвід, навички, стилі лідерства, рольовий репертуар) складових. Це поняття є сукупністю внутрішніх потреб, можливостей, засобів ціннісного становлення, які сприяють досягненню такого рівня інтеграції компетентності, відповідальності, активності і комунікабельності, що забезпечує провідний вплив на членів групи при спільному вирішенні завдань у різних видах життєдіяльності та задає позитивну спрямованість процесу професійного становлення.

Список використаних джерел

1. Алфімов Д. В. Зміст феномену «лідерські якості особистості» / Д. В. Алфімов // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т ; [голова ред. ради : А. О. Монаєнко ; редкол. : Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. – Запоріжжя, 2010. Вип. 11 (64). С. 44–51.
2. Ардишвили А. Стили лидерства менеджеров в странах СНГ// Мировая экономика и международн. отношения. - 2002. № 2. С. 98-105.
3. Бабенко, Олена Миколаївна. Лідерство в управлінні персоналом підприємств ресторанного господарства : автореф. дис. ... канд.екон. наук : 08.00.04 / Олена Миколаївна Бабенко, Центр. спілка споживчих товариств України, Львів. торг.-екон. ун-т.– Львів : [Б.в.], 2018.– 20 с.
4. Бабенко О. М. Інструменти та засоби розвитку лідерства в управлінні персоналом підприємств ресторанного господарства // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2018. - № 1. - С. 49-53.

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Іщейкін Т.Є., к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
Чернікова Н.М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
Полтавська державна аграрна академія, м.Полтава, Україна

Інноваційний потенціал як поняття увійшло до термінів економічної науки як економічна категорія, але в сучасній економічній літературі, у тому числі й українській, відсутнє однозначне його визначення. У наукових працях

цей термін вживається, як правило, операційно під час вирішення інших науково-пізнавальних завдань. У багатьох дослідженнях автори концентрують свої зусилля на вивченні окремих сторін інноваційного потенціалу, тому в літературі представлені специфічні визначення, які мало співвідносяться між собою.

Вважається, що поняття інноваційного потенціалу, що забезпечує ріст системи за рахунок нововведень, в економічні процеси вперше введено К.Фріменом . Але, на думку окремих науковців , першою спробою осмислення інноваційної спроможності на мікрорівні, стала пропозиція Т. Бернса у 1961 році щодо нового поняття - «інноваційної потужності», що відображало здатність організації успішно приймати або впроваджувати нові ідеї, процеси або продукти. Основою для такого підходу був адаптація операційного підходу, запозиченого з методології операційного менеджменту, який надавав можливість звернутися до поняття виробничої потужності як здатності компанії виробляти продукцію в заданому асортименті.

В. Вострякова у своєму дослідженні, узагальнюючи визначення інноваційного потенціалу, виділяє такі підходи до його розгляду: структурно-функціональний, процесний, поведінковий та інтегральний підхід [2,с. 31-35]. Структурно-функціональний підхід, з огляду на його сутність, переважно є статичним. А процесний, поведінковий та інтегральний підходи утворюють групу динамічних підходів до визначення інноваційного потенціалу підприємства.

За структурно-функціональним підходом інноваційний потенціал розглядається як сукупність різних ресурсів підприємства або функціональних складових інноваційного потенціалу та їх комбінації, які використовуються для здійснення інноваційної діяльності. Балабанов І.Т. [1, с.4-8] виділяє в складі ресурсів, що застосовуються в інноваційній діяльності і створюють інноваційний потенціал, такі складові: матеріальні ресурси, фінансові, інформаційні, науково-технічні ресурси.

За процесним підходом інноваційний потенціал трактується як процес використання здатностей підприємства до реалізації можливостей розвитку на основі інновацій, тобто інноваційний потенціал – це сукупність підприємницьких можливостей, формування яких дозволяє досягти цілей інноваційної діяльності. Згідно такого підходу виділяються такі основні елементи інноваційного потенціалу як кадровий, інформаційно-методологічний, організаційний, матеріально-технічний, фінансовий потенціал тощо.

Підхід до розгляду потенціалу лише як до сукупності ресурсів або лише як до можливостей та здатностей є дещо обмеженим. Ілляшенко С.М. [3, с.229-230] дає наступне визначення: «Інноваційний потенціал господарюючого суб'єкта – це комплекс взаємопов'язаних ресурсів і здатностей до їх реалізації, що визначають його спроможність (інтелектуальну, технологічну, інформаційну, науково-дослідницьку, економічну тощо) приведення у відповідність до зовнішніх внутрішніх можливостей розвитку на основі постійного пошуку, використання і розвитку нових сфер і способів ефективної реалізації наявних і перспективних ринкових можливостей». Це визначення ув'язує в єдиний комплекс ресурси підприємства, здатність ефективно ними розпоряджатися, зовнішні умови господарювання взагалі і інноваційну діяльність зокрема, механізм інноваційного розвитку, роль інноваційного потенціалу в ньому.

Згідно поведінкового підходу інноваційний потенціал підприємства розглядається як комплекс взаємопов'язаних ресурсів і здатностей до їх реалізації, що визначають його спроможність приведення у відповідність до зовнішніх внутрішніх можливостей розвитку. Представники поведінкового підходу роблять наголос на спроможності адаптації, зміни внутрішніх чинників у відповідь на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі господарювання, при цьому розглядаючи різні набори і комбінації ресурсів та здатностей.

Згідно інтегрального підходу, інноваційний потенціал розглядається не лише як певний набір і поєднання ресурсів та здатність економічної системи реалізовувати можливості розвитку, але ставиться наголос на тому, що використання ресурсів є завжди цілеспрямованим і певним чином організованим для реалізації цілей розвитку підприємства. Цей підхід інтегрує в собі всі позиції попередніх трьох підходів, але, крім цього, враховує цільові характеристики інноваційного потенціалу. У табл. 1. згруповано основні характеристики наведених вище підходів

Таблиця 1. Ключові підходи до визначення інноваційного потенціалу підприємства [2]

Підходи	Статичний підхід	Динамічні підходи		
	Структурно-функціональний	Процесний	Поведінковий	Інтегральний
Особливості визначення інноваційного потенціалу	Розглядається як сукупність різних ресурсів підприємства або функціональних складових інноваційного потенціалу та їх комбінації, які використовуються для здійснення інноваційної діяльності	Трактується як процес використання здатностей підприємства до реалізації можливостей розвитку на основі інновацій, тобто інноваційний потенціал – це сукупність підприємницьких можливостей, формування яких дозволяє досягти цілей інноваційної діяльності.	Комплекс взаємопов'язаних ресурсів і здатностей до їх реалізації, що визначають спроможність приведення у відповідність зовнішнім внутрішнім можливості підприємства	Не лише певне сполучення ресурсів і здатностей підприємства реалізовувати можливості розвитку, але цілеспрямований процес реалізації можливостей розвитку на основі динамічного поєднання ресурсів і здатностей
Базові категорії	ресурси цілі	здатності (можливості) цілі	Ресурси, здатності (можливості) цілі	Ресурси, здатності (можливості) компетенції цілі проекти

Інноваційний потенціал доцільно визначати як здатність до зміни, покращення, прогресу, це джерело розвитку. При цьому «все те, що веде до інноваційного розвитку, має інноваційний потенціал. Він як би то стоїть на стику реальності, яка його характеризує, і майбутності, яка його визначає і в той самий час визначається ним» [3, 232-235].

Інноваційний потенціал як сукупність інноваційних ресурсів, реалізація яких призводить до покращання й оптимізації виробництва, дає можливість створювати та впроваджувати новації з метою досягнення стратегічних конкурентних переваг підприємства. Таким чином забезпечується його поступальний розвиток. Отже, інноваційний потенціал, з одного боку, інтегрує в собі ресурси, з іншого – дає поштовх до їх подальшого розвитку .

Список використаних джерел

1. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент: учебное пособие. СПб.: Питер, 2001. 304 с.
2. Вострякова В.Ю. Развитие инновационного потенциала предприятия: дис. ... канд. эк. наук : 08.00.04 / Вострякова В.Ю.; М-во освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». Київ, 2016. 235 с.
3. Ілляшенко С.М . Аналіз ринкових можливостей і потенціалу інноваційного розвитку організації на базі екологічних інновацій. Маркетинг і менеджмент інновацій. № 3.2012. С. 229-241.

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

THE INFLUENCE OF COVID-19 ON EMPLOYER BRANDING OF AGRICULTURE COMPANIES

Джулай М.В., аспірантка,
Федулова І.В., д.е.н., професорка кафедри менеджменту,
*Київський національний торговельно-економічний
університет, м.Київ, Україна*

Employer branding is the complex of business strategy, marketing and human resources management. The employer brand strategy is subordinated to the corporate brand and competitive strategy. T. Ambler, S. Barrow, P. Barton, T. Karayeva, R. Mosli, S. Mokina, K. Tande are the founders of theoretical research in the field of employer branding [1]. According to the definition of PhD, S. Mokina, «employer branding» is purposefully formed qualities of the company as an employer, which